

บันทึก

เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ (การควบคุมมาตรฐานความปลอดภัยของถังเก็บก๊าซ ที่บริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด จัดสร้างขึ้นเพื่อใช้ในกิจการอุตสาหกรรม)

กระทรวงอุตสาหกรรมได้มีหนังสือด่วนมาก ที่ อก ๐๒๐๔/๒๓๓๕ ลงวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๓๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงอุตสาหกรรมได้รับแจ้งจากบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด ว่าได้ยื่นเรื่องขออนุญาตต่อกระทรวงมหาดไทยเพื่อขออนุญาตสร้างและใช้ถังเก็บและจ่ายเอทิลีนและโพรพิลีน ทั้งนี้ ตามนัยแห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ และกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าว ขณะนี้บริษัทฯ ยังไม่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงมหาดไทย โดยบริษัทฯ อ้างว่าประกาศของคณะปฏิวัติและกฎกระทรวงดังกล่าวข้างต้นนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการประกอบกิจการบรรจุและจำหน่ายก๊าซที่มีขนาดย่อมและเป็นไปในเชิงพาณิชย์ มิใช่ในเชิงอุตสาหกรรมดังเช่นกรณีของบริษัทฯ และอาจถือได้ว่าในขณะนี้ยังไม่มีกฎหมายใดที่กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเก็บและใช้ก๊าซเพื่อการอุตสาหกรรมโดยเฉพาะบริษัทฯ จึงร้องขอต่อกระทรวงอุตสาหกรรมว่าควรอนุญาตให้มีการสร้างถังใช้เก็บและจ่ายโพรพิลีน และก๊าซลักษณะคล้ายคลึงกันได้โดยใช้มาตรฐานสากลไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการออกบทบัญญัติใหม่ขึ้นมาในประเทศไทย

กระทรวงอุตสาหกรรมจึงหารือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า

๑. การประกอบกิจการบรรจุและจำหน่ายก๊าซที่มีขนาดใหญ่ในเชิงอุตสาหกรรม ดังเช่นกรณีของบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด ดังกล่าวนี้นี้ จะต้องปฏิบัติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ และกฎกระทรวงมหาดไทย ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๒๙) ลงวันที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๒๙ หรือไม่ประการใด

๒. หากกรณีนี้ไม่อยู่ในข่ายของประกาศของคณะปฏิวัติและกฎกระทรวงมหาดไทยดังกล่าวแล้ว กระทรวงอุตสาหกรรมจะควบคุมดูแลกิจการบรรจุและจำหน่ายก๊าซที่มีขนาดใหญ่ในเชิงอุตสาหกรรม โดยอาศัยอำนาจตามนัยแห่งมาตรา ๓๙ (๑๖) ของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒ ได้หรือไม่ หรือจะต้องออกเป็นกฎหมายฉบับใหม่เพื่อการนี้โดยเฉพาะต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้รับฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมโยธาธิการ) ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด แล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า บริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด ได้ประกอบกิจการโดยนำก๊าซธรรมชาติมาผลิตเป็นก๊าซเอทิลีนและโพรพิลีน เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบส่งให้โรงงานอุตสาหกรรมปิโตรเคมีอื่นนำไปใช้ประกอบการผลิต

ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปต่อไป ในการนี้ บริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด ได้ออกแบบเพื่อจัดสร้างถังเก็บและจ่ายก๊าซโพรพิลีนขึ้น ซึ่งเป็นถังขนาดใหญ่ขนาด ๖๐๐๐ ตัน และ ๓๐๐๐ ตัน โดยเป็นถังเก็บก๊าซที่ใช้ระบบการเก็บที่อุณหภูมิต่ำ (ความดันปกติ) ซึ่งใช้วิธีการควบคุมอุณหภูมิของก๊าซภายในถังเก็บก๊าซให้อยู่ในอุณหภูมิที่ต้องการ แต่เมื่อบริษัทฯ ได้แจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบเพื่อดำเนินการตรวจสอบและอนุมัติการก่อสร้างถังเก็บก๊าซนั้นต่อไป กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ถังเก็บก๊าซของบริษัทฯ ได้ใช้ระบบการเก็บก๊าซที่อุณหภูมิต่ำ (ความดันปกติ) อันเป็นการใช้เทคโนโลยีอย่างอื่นซึ่งไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยที่กำหนดไว้ตามกฎหมายกระทรวงซึ่งออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๙ อันเป็นระบบการเก็บก๊าซที่อุณหภูมิปกติ (ความดันสูง) และกรณีเช่นนี้จะมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความหนาของผนังถังเก็บก๊าซที่จะใช้รับความดันของก๊าซภายในถังเก็บก๊าซ เมื่อในขณะนี้กฎกระทรวงที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าวยังมีได้กำหนดให้ใช้มาตรฐานการเก็บก๊าซที่อุณหภูมิต่ำ (ความดันปกติ) กระทรวงมหาดไทย จึงไม่อาจอนุญาตให้บริษัทฯ ใช้ถังเก็บก๊าซดังกล่าวได้^๑ บริษัทฯ จึงได้ร้องเรียนมายังกระทรวงอุตสาหกรรมโดยอ้างว่า มาตรฐานการสร้างถังเก็บก๊าซเพื่อความปลอดภัยนั้นมีอยู่หลายระบบ กรณีของบริษัทฯ นั้นได้ก่อสร้างถังเก็บก๊าซโดยใช้มาตรฐานการออกแบบที่ใช้สำหรับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่และถือเป็นมาตรฐานความปลอดภัยที่ยอมรับเป็นสากล ส่วนมาตรฐานที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดนั้น โดยปกติจะใช้สำหรับถังเก็บก๊าซขนาดย่อมหรือใช้ในเชิงพาณิชย์ มิใช่ในเชิงอุตสาหกรรมเพราะจะเสียค่าใช้จ่ายสูงและมีอุปสรรคในการก่อสร้างเป็นอย่างมาก บริษัทฯ จึงเห็นว่ามาตรฐานของถังเก็บก๊าซตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๙ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องนั้นไม่อาจนำมาใช้บังคับกับถังเก็บก๊าซของบริษัทฯ ได้ กระทรวงอุตสาหกรรมจึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาปัญหากรณีดังกล่าวต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นดังนี้

๑. กรณีตามปัญหาข้อหารือประการแรกที่ว่า การประกอบกิจการบรรจุและจำหน่ายก๊าซที่มีขนาดใหญ่ในเชิงอุตสาหกรรมดังเช่นกรณีของบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด จะต้องปฏิบัติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ และกฎกระทรวงที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับดังกล่าวหรือไม่ ประการใด นั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) เห็นว่า ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมกิจการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว ตลอดจนควบคุมเครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ที่ใช้ในการ

^๑ผู้แทนกระทรวงมหาดไทยได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ผู้ประกอบกิจการบรรจุก๊าซรายใหญ่ ๆ ทุก ราย เช่น การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ก็ใช้ถังเก็บก๊าซที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๙ อย่างไรก็ตาม ในขณะนี้กระทรวงมหาดไทยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นเพื่อพิจารณารายละเอียดการใช้ระบบการเก็บก๊าซที่อุณหภูมิต่ำ (ความดันปกติ) ของบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด เพื่อหาทางดำเนินการแก้ไขปัญหานี้อยู่แล้ว

บรรจุก๊าซให้เป็นไปตามมาตรฐานว่าด้วยความปลอดภัยเพื่อป้องกันมิให้เกิดอัคคีภัยและอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน^๒ ทั้งนี้ โดยมีการกำหนดมาตรการควบคุมไว้ในข้อ ๒^๓ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๖ ซึ่งบัญญัติว่า ห้ามมิให้ผู้ใดบรรจุก๊าซใส่ในภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกินกว่าห้าลิตรลูกบาศก์เซนติเมตร เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาต ฉะนั้น บุคคลใดก็ตามถ้าจะกระทำการบรรจุก๊าซในภาชนะเกินกว่าปริมาตรที่กำหนดไว้ตามบทบัญญัติดังกล่าว ไม่ว่าจะกระทำไปเพื่อใช้ประโยชน์ในกิจการประเภทใดก็ตาม จะกระทำได้ทั้งสิ้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตเสียก่อน

นอกจากนี้ข้อ ๓^๔ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๖ ก็ได้บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและกำหนดเรื่องอื่น ๆ เพื่อควบคุมวิธีการบรรจุก๊าซรวมถึงมาตรการความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุก๊าซและภาชนะบรรจุก๊าซด้วย ซึ่งในขณะนี้กฎกระทรวงที่ออกตามบทบัญญัติดังกล่าวคือ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๒๙) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ และ

^๒คำปรารภของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ ได้กำหนดไว้โดยมีข้อความว่า

“โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่า การบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวซึ่งเป็นเชื้อเพลิงชนิดนำกล้วอันตรายเป็นเหตุหนึ่งซึ่งก่อให้เกิดอัคคีภัย เนื่องจากผู้บรรจุก๊าซได้กระทำไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ และสถานที่ที่ใช้ในการบรรจุก๊าซไม่ได้มาตรฐานว่าด้วยความปลอดภัยในการป้องกันอัคคีภัย จึงเห็นสมควรให้มีกฎหมายควบคุมการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลวเพื่อจัดตั้งเหตุอัคคีภัยและอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน หัวหน้าคณะปฏิวัติจึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๓ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

ข้อ ๒ ห้ามมิให้ผู้ใดบรรจุก๊าซใส่ในภาชนะซึ่งมีปริมาตรเกินกว่าห้าลิตรลูกบาศก์เซนติเมตร เว้นแต่ได้รับใบอนุญาตตามกฎหมายซึ่งออกตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

^๔ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

ข้อ ๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ

(๑) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการขออนุญาต การออกใบอนุญาต แบบใบอนุญาต คำธรรมเนียมการออกใบอนุญาตหรือใบแทนใบอนุญาตไม่เกินฉบับละหนึ่งร้อยบาท การแสดงใบอนุญาตอายุใบอนุญาต และการต่ออายุใบอนุญาต

(๒) ขนาดส่วนบรรจุ วิธีบรรจุก๊าซในภาชนะ และสถานที่บรรจุก๊าซหรือเก็บก๊าซ

(๓) ลักษณะของภาชนะแต่ละแบบหรือชนิดที่ใช้บรรจุก๊าซ รวมทั้งอุปกรณ์นิรภัยของภาชนะ

(๔) หลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบและตรวจสอบภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซ

(๕) เครื่องหมายที่จะแสดงบนภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซ

(๖) อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงาน นายตรวจ และลักษณะบัตรประจำตัวของนายตรวจ

กฎกระทรวงตาม (๑) (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๓๑) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔ โดยในกฎกระทรวงดังกล่าวนอกจากจะกำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการขออนุญาตประกอบกิจการบรรจุก๊าซลงในภาชนะ และวิธีดำเนินงานสำหรับการบรรจุก๊าซที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะต้องปฏิบัติตามแล้ว ยังได้มีการกำหนดรายละเอียดเป็นหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติสำหรับลักษณะและระยะปลอดภัยของสถานที่เก็บก๊าซ การวางระบบท่อก๊าซและการติดตั้งอุปกรณ์ ลักษณะของภาชนะบรรจุก๊าซ การตั้งและเก็บภาชนะบรรจุก๊าซ ซึ่งข้อกำหนดในเรื่องเหล่านี้ได้กำหนดให้เป็นหน้าที่ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่บรรจุก๊าซ“หรือสถานที่เก็บก๊าซ” หรือภาชนะบรรจุก๊าซ” ต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง

“กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๙) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๙) “สถานที่บรรจุก๊าซ” หมายความว่า

(ก) ร้านจำหน่ายก๊าซ ซึ่งได้แก่สถานที่ที่มีอาคารที่ใช้บรรจุก๊าซ รวมทั้งบริเวณของสถานที่ดังกล่าว

(ข) ลานบรรจุก๊าซ ซึ่งได้แก่สถานที่ที่มีพื้นที่สำหรับใช้บรรจุก๊าซ รวมทั้งบริเวณของสถานที่ดังกล่าว

(ค) สถานีบริการ ซึ่งได้แก่สถานที่ที่จัดไว้สำหรับใช้บรรจุก๊าซแก่ยานพาหนะโดยเฉพาะ รวมทั้งบริเวณของสถานที่ดังกล่าว ไม่ว่าจะจำหน่ายขายด้วยหรือไม่

ฯลฯ

ฯลฯ

“กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๙) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๐) “สถานที่เก็บก๊าซ” หมายความว่า

(ก) ร้านจำหน่ายก๊าซ ซึ่งได้แก่สถานที่เก็บและจำหน่ายก๊าซที่บรรจุอยู่ในกระป๋องก๊าซและหรือถังก๊าซหุงต้ม และมีปริมาณก๊าซรวมกันทั้งหมดตั้งแต่ ๕๐๐ ลิตรขึ้นไป

(ข) สถานที่ใช้ก๊าซ ซึ่งได้แก่สถานที่เก็บและใช้ก๊าซจากถังเก็บและจ่ายก๊าซ และหรือจากถังก๊าซหุงต้มหลายถังซึ่งมีไว้เพื่อการใช้เอง และมีปริมาณก๊าซรวมกันทั้งหมดเกิน ๕๐๐ ลิตร รวมทั้งบริเวณของสถานที่ดังกล่าว

(ค) สถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ ซึ่งได้แก่สถานที่เก็บและใช้ก๊าซจากถังก๊าซหุงต้มถึงเดียวหรือหลายถัง และมีปริมาณก๊าซรวมกันทั้งหมดเกิน ๒๕๐ ลิตร และหรือจากถังเก็บและจ่ายก๊าซ ทั้งนี้เพื่อใช้ปรุงและจำหน่ายอาหารให้แก่ลูกค้า รวมทั้งบริเวณของสถานที่ดังกล่าว

(ง) โรงเก็บก๊าซ ซึ่งได้แก่สถานที่ที่ใช้เก็บก๊าซที่บรรจุในกระป๋องก๊าซและหรือถังก๊าซหุงต้มซึ่งมีปริมาณก๊าซรวมกันทั้งหมดเกิน ๕๐๐ ลิตร และมีใช้เป็นร้านจำหน่ายก๊าซสถานที่ใช้ก๊าซ หรือสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ

ฯลฯ

ฯลฯ

“กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๙) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่

ตามมาตรฐานที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงนี้ด้วย และมีการกำหนดในเรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการทดสอบและการตรวจสอบภาชนะบรรจุก๊าซ และการป้องกันและระงับอัคคีภัย ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่ใช้บังคับทั่วไปสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบรรจุก๊าซ ใช้หรือเก็บรักษาก๊าซ อนึ่ง ตามตารางท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๓๑)ฯ ซึ่งเป็นการกำหนดระยะห่างที่ปลอดภัยสำหรับการจัดตั้งถังเก็บและจ่ายก๊าซ ก็มีการระบุความจุของถังเก็บและจ่ายก๊าซที่จะต้องถูกควบคุมไว้ตั้งแต่ถังเก็บและจ่ายก๊าซที่มีขนาดเล็กไปจนถึงขนาดใหญ่โดยไม่มีการจำกัดความจะขึ้นสูงไว้ อันเป็นการแสดง

๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) “ภาชนะบรรจุก๊าซ” หมายความว่า กระป๋องก๊าซ ถังก๊าซหุงต้ม ถังก๊าซรถยนต์ ถังก๊าซรถยนต์ ถังเก็บและจ่ายก๊าซ และถังขนส่งก๊าซ

(๓) “กระป๋องก๊าซ” หมายความว่า ภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซสำหรับใช้กับเครื่องขีดไฟรวมทั้งภาชนะบรรจุยาฆ่าแมลง น้ำยาฉีดพ่น สีส และอื่นๆ ที่ใช้ก๊าซเป็นแรงดัน

(๔) “ถังก๊าซหุงต้ม” หมายความว่า ภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซสำหรับใช้ในการหุงต้ม การให้แสงสว่าง หรือพลังงานอื่น

(๕) “ถังก๊าซรถยนต์” หมายความว่า ภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซสำหรับใช้กับรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือใช้กับรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกแล้วแต่กรณี

(๖) “ถังก๊าซรถยนต์” หมายความว่า ภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซสำหรับใช้กับรถยนต์ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

(๗) “ถังเก็บและจ่ายก๊าซ” หมายความว่า ภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซที่ติดตั้งไว้ในที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่บรรจุก๊าซ หรือสถานที่เก็บก๊าซ

(๘) “ถังขนส่งก๊าซ” หมายความว่า ภาชนะที่ใช้บรรจุก๊าซที่ติดตั้งไว้บนยานพาหนะขนส่งก๊าซทางบก

ฯลฯ

ฯลฯ

“กฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๓๑) ออกตามความในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๑๔

หมายเหตุ:- ก - ในกรณีสถานที่ใช้ก๊าซหรือสถานที่จำหน่ายอาหารที่ใช้ก๊าซ ซึ่งใช้ก๊าซจากถังเก็บและจ่ายก๊าซเป็นระยะห่างระหว่างผนังถังเก็บและจ่ายก๊าซกับถนนสาธารณะหรือทางหลวงหรือแนวเขตที่ดินหรืออาคารอื่น ถ้ามีระยะน้อยกว่าที่กำหนดต้องมีกำแพงกัน เพื่อให้ได้ระยะตามที่กำหนดซึ่ง (๑) อยู่ห่างจากผนังถังเก็บและจ่ายก๊าซไม่น้อยกว่าสองเท่าของเส้นผ่าศูนย์กลางถังเก็บและจ่ายก๊าซ และ (๒) สูงไม่น้อยกว่าแนวเส้นที่ลากจากจุดสูงสุดของถังเก็บและจ่ายก๊าซไปยังจุดสูงสุดของอาคาร (ตามรูปท้ายตารางที่ ๑) แต่ทั้งนี้ต้องไม่น้อยกว่า ๑.๘๐ เมตร และไม่เกิน ๓.๐๐ เมตร ในกรณีสถานียบรรจุก๊าซหรือลานบรรจุก๊าซ เป็นระยะห่างระหว่างผนังถังเก็บและจ่ายก๊าซกับถนนสาธารณะหรือทางหลวงหรือแนวเขตที่ดินหรืออาคารอื่น

ข - ระยะห่างระหว่างผนังถังเก็บและจ่ายก๊าซด้วยกัน

ค - ระยะห่างระหว่างผนังถังเก็บและจ่ายก๊าซกับรั้วโปร่ง

ง - ในกรณีที่อยู่ใกล้กับถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ต้องมีเขื่อนหรือกำแพงล้อมรอบ เป็นระยะห่างระหว่างผนังถังเก็บและจ่ายก๊าซกับจุดศูนย์กลางเขื่อนหรือกำแพงล้อมรอบถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง แต่ในกรณีที่อยู่ใกล้กับถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงที่ไม่ต้องมีเขื่อนหรือกำแพงล้อมรอบเป็นระยะห่างระหว่างผนังถังเก็บและ

จากข้อกำหนดต่าง ๆ ตามบทบัญญัติในประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นจึงเห็นได้ว่า กฎหมายนี้มีความประสงค์จะกำหนดให้เป็นมาตรฐานที่จะใช้บังคับกับกิจการต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบรรจุก๊าซเป็นการทั่วไป โดยมุ่งที่จะป้องกันและควบคุมมิให้เกิดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากสาเหตุของการบรรจุก๊าซหรือการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ที่ไม่ปลอดภัยเป็นสำคัญ เมื่อความมุ่งหมายของกฎหมายเป็นเช่นนี้ และมีได้มีบทบัญญัติโดยยกเว้นให้กับการประกอบกิจการบรรจุก๊าซประเภทใดโดยเฉพาะหรือมีบทผ่อนผันให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างอื่นแก่การบรรจุหรือเก็บก๊าซสำหรับกิจการบางประเภทไว้แต่อย่างใด จึงย่อมหมายความว่า การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบรรจุหรือเก็บรักษาก๊าซทุกกิจการจะต้องอยู่ในบังคับการควบคุมมาตรฐานว่าด้วยความปลอดภัยตามกฎหมายนี้ด้วยกันทั้งสิ้น มิใช่ต้องการควบคุมเฉพาะการดำเนินการบรรจุก๊าซขนาดย่อมหรือเป็นไปในเชิงพาณิชย์แต่เพียงอย่างเดียวดังที่บริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด เข้าใจ

ฉะนั้น ในกรณีของบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัดนี้ หากประกอบกิจการบรรจุก๊าซในปริมาตรตามที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖ กำหนด หรือเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่บรรจุก๊าซ หรือสถานที่เก็บก๊าซ หรือภาชนะบรรจุก๊าซ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ.๒๕๒๙)๖ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๓๑)๖ แล้ว ย่อมอยู่ในบังคับที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๖ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนี้ด้วย

๒. สำหรับปัญหาประการที่สองที่ว่า หากกรณีนี้ไม่อยู่ในข่ายของประกาศของ คณะปฎิวัติ ฉบับที่ ๒๔ฯ และกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว กระทรวงอุตสาหกรรมจะควบคุมดูแล กิจการบรรจุและจำหน่ายก๊าซที่มีขนาดใหญ่ในเชิงอุตสาหกรรมโดยอาศัยอำนาจตามนัยแห่ง มาตรา ๓๙ (๑๖)^๙ ของพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒จะได้หรือไม่ หรือจะต้องออกเป็น กฎหมายฉบับใหม่เพื่อการนี้โดยเฉพาะต่อไปนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖)เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยปัญหาประการแรกแล้วว่า กรณีของบริษัทปิโตรเคมีแห่งชาติ จำกัด อยู่ภายใต้บังคับของประกาศของคณะปฎิวัติ ฉบับที่ ๒๔ฯ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง จึง

จ่ายก๊าซกับผนังถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง โดยให้ลดระยะดังกล่าวลงครึ่งหนึ่ง

จ - ระยะห่างระหว่างถังเก็บและจ่ายก๊าซกับเครื่องสูบน้ำมันเชื้อเพลิง

จ - ระยะห่างระหว่างผนังถึงเก็บและจ่ายก๊าซกับขอบอาคารที่ใช้บรรจุก๊าซของสถานีบรรจุ
ก๊าซ หรือพื้นที่สำหรับใช้บรรจุก๊าซของลานบรรจุก๊าซ $x - 1/4$ ของผลบวกของเส้นผ่านศูนย์กลางของถังเก็บ
และจ่ายก๊าซที่อยู่ติดกัน

๙พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๑๒

มาตรา ๓๙ ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานมีหน้าที่กระทำการดังต่อไปนี้

๑๓๑

๒๓๒

(๑๖) จัดให้มีการกระทำอย่างอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนด

ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาประการที่สองนี้อีกแต่อย่างไร

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๕๓๒